

FALSZOWAĆ (77) *vb impf*

-ł- (72), -l- (5).

-a- (38), -ã- (32); -a- *KromRozm I, KromRozm III, RejWiz, RejZwierz, BibRadz, BielKron, Górndworz* (2), *WujJud* (12), *ModrzBaz, KochDz, KochPam*; -ã- *SkarKaz, KlonWor* (2); -a- : -ã- *Mącz* (2 : 1), *BudNT* (4 : 11), *WujNT* (9 : 17); o oraz drugie a jasne.

inf fałszować (6). ◇ *praes 1 sg* fałszuję (5). ◇ *2 sg* fałszujesz (1). ◇ *3 sg* fałszuje (14). ◇ *2 pl* fałszujecie (4). ◇ *3 pl* fałszują (28). ◇ *praet 3 sg m* fałszował (4). ◇ *3 pl m pers* fałszowali (9). ◇ *imp 2 sg* fałszuj (1). ◇ *part praes act* fałszując (5).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI – XVII w.

Podrabiać, nadawać czemuś pozór wartości, której ono nie posiada; oszukiwać; adulterare Mącz, Calep, Cn; falsare, fucare Calep, Cn; vitiare Cn (77) : Kupiecz vczy fałfować pachole. [...] Trzeba pylnie wýtko baczyć Kto chce zwyłfyc a nic ftraczyć. Trzeba y fałfu przyłozyc Kto chce wiecfy pozytek mieć. *RejKup* Ev; *RejWiz* 97; IEden brodę fárbował/ á był przełozonym/ Philip krol Mácedońki obaczył to po nim. Wnet go zrzucił z vrzędu/ mowiac że fáłfzuię *RejZwierz* 2v; Aero, Fáłfzuyę/ Przifádę czinię/ Miedzią okrywam. *Mącz* 5a, 3d; Fucó – Fáłfzuię, farbuię dlią ofzukanią. *Calep* 438b, 29b, 406a; Sapienci, chytrkowie, choć fáłfzuią iáwnie, Przećię mowią, że fię to wýztyko dzieie práwnie. *KlonWor* *v, 36.

fałszować co (6): *LibMal* 1552/169; tám dofyc mułzkum ktore náfzy piźmem zową/ ále ie Perłowie bárzo fáłfzuią/ bo kiedy práwe mułzkum/ tedy thák mocne ieft/ iż gdy go powonia/ wneth fie krew nofem rzući. *BielKron* 267v; Alchimiya/ Nauká kruzce przemieniác álbo fáłfzowác. *Mącz* 6d; Ci práwi ktorzy fáłfzuią czerwone złote/ połpolicie im dáia taką fárbę/ iż ná poźrzeniu iefzcze fie lepźe zdádzą/ niż dobre. *Górndworz* Q6, Bb; Szynkarze wielkiego fwowolenfstwa vzywaią/ fáłfzuiąc á przyprávuiąc winá/ y drogo fźacuiąc. *ModrzBaz* 34.

W przen [co czym] (1) :

fałszować co czym (1): *Wenus*/ ktora bogátęy Ankonie pánuiefz/ A fráfunkámi ludzkie rofkoźy fáłfzuiiefz *KochPam* 81.

a. *Przekręcać, przeinaczać, przedstawiać co niezgodnie z prawdą; adulterare Vulg* (60) : *WróbŻółt* K6; W tym przykazaniu Bożim zakazuie pan Bog abyfmy na ymię iego daremnie nie przifięgali/ nie przeklinali/ nie złorzeczili/ nie phalfzowali/ nie kłamali/ ani zdradzały blińnego náfzego. *SeklKat* E4; Wfzákże nie ták to rozumieią iáko Czechowic fáłfzuię/ żeby żywot był w rzeczách vczynionych/ á nie w Słowie *WujNT* 306.

fałszować co (57): *KromRozm I H; KromRozm III F; BibRadz 1.Tim 1 arg*; Tu iuz fáłfzuięćie Piłmo Boże/ przydawaiąc to fłowko Sámeego/ ktorego w texćie niemálz *WujJud* 53v, 53v, 87, 96 *marg*, 97v, 194 *marg* (12); Iáwna przeto rzecz ieft/ że Heretykowie/ beze wfzey boiáźni piłmo f: fałfzowali. Wfzákże miedzy wfzemi żaden ták fwowolnie piłma nie káził iáko Markion *BudNT przedm* b8v, *przedm* b7, b7v, b8v, c, c2v [2 r.] (15); Ták łákomfstwo bezecné ludzką myśł fáłfzuię/ Ze mu nic/ okróm co wrzód rodźi/ niefmákuie. *KochDz* 105; Przetoż kto ie ináczey przekłáda (iáko Bezá/ y ktorzy go náśláduią Brzełcy przekłádáćze) ći fáłfzuią f. piłmo Boże. *WujNT* 193; Nowokrzezeńcy ktorzy bluznią iż Pan Chriftus nie był przed Márią/ rozmáićie fáłfzuią te fłowá: przydawaiąc do fłowá

Bożego/ y odmieniając ie w słowo szatanów. *WujNT* 342; Właśna iest haeretykom fałszować słowo Boże: iako Kátholikom dobrze rozierać słowo prawdy. *WujNT* 631, *przedm* 7, 11, s. 43 *marg*, 305, 307 (24); *SkarKaz* 241a.

Szeregi: »psuć i fałszować« (4): haeretycy/ ku potwierdzeniu słwych błędów/ nawięcy te mieysca pfiu y fałszuią/ ktore baczą że im są przeciwne. *WujNT przedm* 5; Y przetoż ie rozmáicie pfiu y fałszuią/ przydawając do słowa Bożego wykretę słwe. *WujNT* 386, *przedm* 4, 26.

»fałszować i wywracać« [*szyk* 1 : 1] (2): á wy tak śmiećie fałszować y wywracać słowo Boże po słwey woley? *WujJud* 91; *BudNT* li8.

Synonimy: oszukawać, folować.

Formacje współrdzenne: obfałszować, pofałszować, sfałszować, sfałszować się, wyfałszować.

Cf **FALSZOWANIE, FALSZOWANY, FALSZUJĄCY**

AK